

Выстаўка, на якой — толькі адна карціна, прыцягвае гэтымі днямі ўвагу наведнікаў Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі. Тут гасцюе жывапіснае палатно вялікага італьянскага майстра Парыса Бардона (1500 — 1571) “Мадонна з дзіцем паміж святым Эрыка з Упсалы і святым Антонію”. Урачыстая цырымонія адкрыцця гэтай незвычайнай экспазіцыі, якая прабудзе ў Мінску да 31 кастрычніка, распачала культурны праект “Італьянскае Адраджэнне ў Беларусі”.

Мы бліжэй, чым здаецца

Бона Сфорца ў святле... сяброўства

Падчас прэзентацыі мастацкага шэдэўра, які прыбыў у нашу краіну з Музея правінцы Бары "К. Джавінта", нямала гаварылася пра шчырыя, дружалюбныя і перспектыўныя італа-беларускія стасункі ў розных сферах, а найперш — у культуры. Вядома, класічныя традыцыі італьянскіх творцаў так або інакш паўплывалі на мастацтва ўсіх народаў Еўропы. Аднак у нас з італьянскай культурай павязі калі не генетычныя, дык асабліва глыбокія, закладзеныя больш як чатыры стагоддзі таму.

Так, культурнаму збліжэнню нашых краін паспрыяла далёкая гісторыя. Бона Сфорца — імя, якое ведае кожны адукаваны беларус. Праўда, наша свядомасць успрымае гэтую постаць хутчэй не як яркую гістарычную асобу, а як легендарны і, скажам так, даволі злавесны вобраз маці Жыгімонта II Аўгуста, свекрыві Барбары Радзівіл. Але акурат яна, уладальніца, энергічная, дзейная італьянка, каралева Польшчы і вялікая княгіня Вялікага княства Літоўскага, сэрцам якога з'яўлялася тагачасная Беларусь, за амаль чатыры дзесяцігоддзі свайго панавання на тутэйшых землях правяла шэраг эканамічных рэформ, прымножыла багаці дзяржавы Ягелонаў і зрабіла важкі ўнёсак у развіццё беларускай культуры, даўшы працу пры сваім двары творцам-суаічыннікам ды мясцовым талентам. Зямны шлях Боны Сфорцы завяршыўся на радзіме, у сталіцы яе герцагства — Бары. Так што невыпадкова менавіта з гэтага горада, дзякуючы ініцыятыве Надзвычайнага і Паўнамоцнага

Пасла Італіі ў Рэспубліцы Беларусь Джуліо Прыджоні (яму ў свой час давялося вывучаць дзейнасць Боны Сфорцы на абсягах ВКЛ), прыбыла карціна Парыса Бардона. Сімвалічна, што размясцілі яе ў новым корпусе нашага музея па суседстве з радзівілаўскай калекцыяй партрэтаў.

Падчас адкрыцця экспазіцыі унікальнага палатна міністр культуры Беларусі Павел Латушка зазначыў, што гэта не першая культурная акцыя ў гісторыі беларуска-італьянскіх адносін, і падкрэсліў, што новая выстаўка нагадвае пра агульныя старонкі гісторыі Беларусі ды Італіі і што яна паспрыяе ўмацаванню беларуска-італьянскага культурнага супрацоўніцтва. Дарэчы, на вернісажы гаварылася пра запланаванае падпісанне ў хуткім часе пагаднення паміж нашымі краінамі ў галіне культуры, а гэта дазволіла б развіваць адпаведныя стасункі на пастаяннай аснове. Але дырэктар Нацыянальнага мастацкага музея Беларусі Уладзімір Пракапцоў і яго

італьянская калега, дырэктар Мастацкага музея правінцы Бары Клара Джэлао (гісторык мастацтва, яна выступіла з пазнаваўчай лекцыяй пра творчасць П. Бардона) ужо адразу, па-сяброўску, перамовіліся наконт перспектыўнага абмену экспазіцыямі, візітамі спецыялістаў. А ў адказ на падораную мінскай публіцы магчымасць пабачыць "Мадонну..." П. Бардона наш музей падрыхтуе да экспазіцыі ў Італіі выбраны шэдэўр беларускага іканапісу.

► Праграма культурнага праекта "Італьянскае Адраджэнне ў Беларусі", які ажыццяўляецца па ініцыятыве пасольства Італіі ў нашай краіне з 1 кастрычніка па 14 лістапада, надзвычай разнастайная. Ужо адбыліся феерычна-маляўнічыя выступленні ў Нясвіжы, Міры і Мінску сцяганосцаў з Кавы. У Канцэртнай зале Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі авацыйнай віталі групы "Tenores" (Сардзінія), творчасць якой уключана ў славуты спіс спадчыны ЮНЕСКА. 19 ка-

стрычніка ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі адкрыецца выстаўка "Італьянскія кнігі на беларускіх землях часоў Боны Сфорцы", прысвечаная інканабулам і выданням XVI ст., надрукаваным у Італіі, якія цяпер знаходзяцца ў нашых нацыянальных фондах. 22 і 23 кастрычніка ў НББ пройдзе Міжнародная канферэнцыя, арганізаваная супольна з Беларускай дзяржаўнай універсітэтам і Польскім інстытутам у Мінску: гаворка пойдзе пра італьяністыку і ўплывы італьянскага Адраджэння ў Беларусі. А на філфаку БДУ (20 і 21 кастрычніка) у межах IX Сусветнага тыдня італьянскай мовы рыхтуецца "круглы стол" на тэму "Італьянская мова ў мастацтве, навуцы і тэхналогіях", а таксама правядзенне конкурсу перакладаў, зладкаванага мінскім аддзяленнем таварыства "Дантэ Алі'еры".

Заўважны ўнёсак зрабіла пасольства Італіі ў правядзенне міжнароднага фестывалю "Панарама": менавіта спектакль Малога тэатра з Мілана "Арлекін — слуга двух гаспадароў" паводле класічнай камедыі Карла Гальдоні ў пастапоўцы славутага Джорджо Стрэлера завершыць агледзіны сусветнага сцэнічнага мастацтва ў Мінску. Будзе гэта 31 кастрычніка. Наступны ж месяц збярэ ў нашай сталіцы Кангрэс італьянска-беларускіх добрачынных асацыяцый, а яшчэ — бізнес-форум "Найбольш перспектыўныя мажлівасці гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва паміж Італіяй і Беларуссю".

Святлана БЕРАСЦЕНЬ

На здымках: карціна Парыса Бардона "Мадонна з дзіцем паміж святым Эрыка з Упсалы і святым Антоніа" — у цэнтры ўвагі; госця з Італіі — дырэктар Мастацкага музея правінцы Бары Клара Джэлао і дырэктар Нацыянальнага музея Беларусі Уладзімір Пракапцоў.

Фота
Міколы Замулевіча